

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

PLENARFORSAMLING I EØSU

STATUS OVER ARBEJSDPROGRAMMET

fremSAT af

Anne-Marie Sigmund

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

FOR MANDATPERIODEN 2004-2006

1. INDLEDENDE BEMÆRKNINGER

Kære kolleger,

For to år siden præsenterede jeg et meget ambitiøst arbejdsprogram for mandatperioden 2004/06. Det var baseret på tre søjler:

1. Udgangspunktet var min faste overbevisning om, at det er bedre, at vi koncentrerer vores arbejde om politisk væsentlige kerneområder, så vi opnår en større „merværdi“ i den europæiske beslutningsproces.
2. Derfor havde vi brug for en radikal fornyelse af vores måde at arbejde på.
3. For at kunne være effektive og aktuelle har vi også brug for det bedst mulige samarbejde med strategiske partnere – derfor har jeg gjort en målrettet forbedring af vores netværk til en prioritet.

Fastlæggelse af prioriteter Koncentrationen om prioriterede emner har båret frugt. Frem for alt er det målrettede samarbejde med de andre institutioner blevet intensiveret og dermed har udvalget fået større gennemslagskraft. I denne mandatperiode har udvalget således for første gang fået tildelt opgaver direkte fra Det Europæiske Råd – oven i købet flere gange og indenfor forskellige områder. Dermed er en vigtig milepæl nået.

Arbejdsmetoder For bedre at kunne behandle de prioriterede emner var det nødvendigt med en modernisering af arbejdsgangen. Det glæder mig, at præsidiumet og plenum har bakket op om denne tankegang: Med en ændring af forretningsordenen og dertil knyttede afgørelser har vi i denne mandatperiode skabt de formelle forudsætninger for, at udvalget kan basere sit arbejde på fastlagte prioriteter.

Strategiske partnere Som „Bro til civilsamfundet“ i en netværksforbundet verden kan EØSU kun spille sin rolle optimalt i tæt samarbejde med eksterne partnere. I min mandatperiode har jeg derfor lagt særlig vægt på forholdet til de andre institutioner og andre strategiske forbundsfæller. Også på dette område har vi i løbet af de sidste to år haft betydelig succes.

Status

På alle tre områder – prioriterede emner, arbejdsmetoder og samarbejde med vore partnere – har vi i den nu overståede mandatperiode støbt fundamentet for det fremtidige arbejde. Det følgende overblik har ikke til formål at erstatte generalsekretærens detaljerede aktivitetsrapport. Jeg vil i stedet kaste lys over særligt vigtige „etapesejre“.

Tak

Jeg er helt klar over én ting: Den vellykkede realisering af mit arbejdsprogram har betydet meget – og ofte ekstra - arbejde for alle involverede.

Derfor vil jeg gerne takke alle kolleger og medarbejdere i institutionen for Deres engagement og samarbejdsvilje – resultaterne har vi opnået i fællesskab.

2. UDFORDRINGER OG PRIORITETER

I min tiltrædelsestale fremlagde jeg en række prioriteter for vores udvalgsarbejde. På alle disse områder har udvalget opnået vigtige fremskridt.

Lissabon-strategien

Først og fremmest vil jeg nævne Lissabon-strategien. På dette område har udvalget i min mandatperiode passeret flere milepæle.

En vaskeægte premiere oplevede vi med et direkte mandat fra Det Europæiske Råd til EØSU på forårstopmødet i 2005. Mandatet om opbakning af strategien indenfor rammerne af et netværk for de nationale økonomiske og sociale råd og lignende instanser betød, at udvalgets institutionelle rolle blev anerkendt på højeste europæiske beslutningsniveau.

Vores tætte samarbejde med de nationale økonomiske og sociale råd under Lissabon-strategien antog med den sammenfattende rapport fra marts 2006 en ny dimension. Jeg anser denne form for samarbejde for retningsgivende for fremtiden.

Det Europæiske Råd værdsatte vores indsats til forårstopmødet i 2006 og EØSU-mandatet blev fornyet. Vores næste rapport præsenterer vi derfor på topmødet i 2008. Denne rapport kan – med baggrund i de positive erfaringer – blive endnu mere detaljeret og de af Rådet prioriterede centrale emner vil blive behandlet særskilt. Arbejdet er allerede begyndt.

Bæredygtighed

Bæredygtighedsstrategien var og er fortsat et centralt emne. Dette mål for en europæisk „merværdi“ gjorde vi til centrum for et interessent-forum i april 2005. I marts 2006 fulgte en af EØSU arrangeret interinstitutionel høring i forbindelse med en EØSU-udtalelse efter anmodning fra det østrigske rådsformandskab.

Også i dette tilfælde blev vores indsats anerkendt på allerhøjeste niveau: Det Europæiske Råd gav på sit møde i juni 2006 EØSU et meget konkret mandat til det videre arbejde med dette emne. De interne forudsætninger for opfyldelsen af denne opgave blev fastlagt ved udløbet af min mandatperiode.

Den europæiske

Den europæiske samfundsmodel – en yderligere prioritet i vores

***økonomiske
og sociale model***

arbejdsprogram fra 2004 – er med stats- og regeringschefernes diskussion på Hampton Court et år senere kommet i mediernes søgelys.

Dermed var vores udtalelse til dette emne ligeså aktuel som vores fælles todages-konference med ILO i juni 2006. På denne konference skabte vi opmærksomhed med en meget innovativ tilgang til emnet: Vores økonomiske og sociale model blev ikke kun analyseret ud fra det sædvanlige europæiske perspektiv, men ligeledes ud fra et internationalt perspektiv.

***Formidling af Europa –
« PlanD »***

Med stort engagement har vi ligeledes taget en udfordring op, som er et fælles anliggende for alle europæiske institutioner: at (gen)skabe borgernes interesse for Europa.

I 2004 konstaterede vi i fællesskab, at der her er tale om et langsigtet projekt. På dette område har vi været meget innovative og søgt at tage fat på problemet ikke kun i Bruxelles, men så tæt på borgerne så muligt. Som eksempel nævner jeg særligt den meget omtalte serie af interessent-fora, hvor vi etablerede direkte kommunikationskanaler mellem borgerne og det officielle Bruxelles. En række lokale projekter om emnet „Formidling af Europa“ blev offentliggjort i EØSU-brochurer.

Det er først og fremmest Dem som medlemmer af udvalget, samt de organisationer og netværk De repræsenterer, der har realiseret disse tiltag. Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at takke Dem mange gange for Deres personlige engagement, der har medvirket til, at vi er blevet en institutionel partner, som er nært knyttet til Kommissionen på dette område. Denne indsats har ligeledes givet udvalget større synlighed udenfor Bruxelles.

***Debat om fremtiden
Civil dialog***

Jeg havde sat mig for at fastholde debatten om Europas fremtid og den europæiske identitet som et hovedpunkt også efter Forfatningskonventet. Disse emners aktualitet blev på uønsket vis bekræftet af de negative resultater af folkeafstemningerne i Frankrig og Nederlandene.

Dette emne har været genstand for en række udtalelser og konferencer. Blandt andet bad Europa-Parlamentets forfatningsudvalg os om det organiserede civilsamfunds holdning til udkastet til forfatning.

Under det østrigske rådsformandskab oplevede vi et højdepunkt i det interinstitutionelle samarbejde om dette emne: EØSU blev sammen med Kommissionen indbudt til at være medarrangør af den højtstående konference ”Sound of Europe” i januar 2006 i Salzburg.

Europæisk identitet

I september 2006 blev den traditionelle biennale EØSU-konference helt bevidst organiseret som en tematisk opfølgende konference. I forberedelsen indgik en række af de såkaldte "torsdagsmøder" – i hver anden plenaruge – med emnet "hvad binder Europa sammen". Også den tidligere nævnte konference om den europæiske samfundsmodel var en vigtig del af disse forberedelser.

Deltagelsesdemokrati

Det i mellemtiden karantæneramte udkast til forfatning supplerer den traditionelle model for repræsentativt demokrati med en model for deltagelsesdemokrati. Udvalget har som institutionel partner i den civile dialog, uafhængigt af forfatningens ikrafttræden, overtaget en nøgleposition i videreudviklingen af disse principper.

Et vigtigt instrument er i den forbindelse kontaktgruppen med det europæiske organiserede civilsamfund, som vil spille en vigtig rolle. Jeg forventer mig fortsat meget af dette strukturerede samarbejde, som også er blevet en fast bestanddel af vores samarbejde med Kommissionen.

EØSU'S civilsamfunds-pris

Den i begyndelsen af min mandatperiode annoncerede EØSU-pris for civilsamfundet blev uddelt for første gang i 2006. Jeg har i dag tilegnet den civilsamfundets bidrag til fremme af den europæiske identitet. Prisens fremtidige tematiske orientering vil i fremtiden blive fastlagt af det siddende EØSU-formandskab – idet det for mig har været vigtigt, at prisen i årenes løb kan dække alle facetter af civilsamfundets indsats.

EU's naboskabspolitik

I EU-naboskabspolitikken, et andet prioriteret område, har udvalget – delvist via et mandat og altid med særlig opbakning fra Kommissionen – ydet en række konkrete bidrag.

EUROMED

Der er fortsat særlig fokus på de sydlige naboer, altså EUROMED. Det civilsamfunds-topmøde i Amman, som vi var medarrangører af, blev overskygget af de terror-attentater, der fandt sted umiddelbart inden. Desto tydeligere viste topmødet, hvor vigtig vores indsats i regionen er. En indsats, der bl.a. indebærer støtte til etableringen af økonomiske og sociale råd.

En særlig premiere var invitationen til at præsentere resultaterne af 10 års EØSU-arbejde indenfor rammerne af vores mandat i "Barcelona-processen" for stats- og regeringscheferne på EUROMED-topmødet i Barcelona i november 2005.

- Østlige naboer* Hos de østlige naboer er der startet en meget livlig dialog med Ukraine, hvor vi med hensyn til opbygning og styrkelse af det organiserede civilsamfund er blevet den direkte samtalepartner for regeringen. Der er blevet knyttet de første kontakter til civilsamfundet i Hviderusland.
- Balkan* Vores Vest-Balkan-Forum i marts 2006 samlede repræsentanter for civilsamfundet i denne region i Bruxelles. Vores kontaktgruppe tog min anmodning til sig og har aftalt et samarbejde med EU's repræsentant for stabilitetspagten, Hr. Busek, på områder, hvor der kan være synergi.
- Tiltrædelseskandidater* Observatører fra Rumænien og Bulgarien blev allerede i 2006 inddraget i vores arbejde, som en del af tiltrædelsesforberedelsen. Alle forudsætninger for udvidelsen af EØSU med medlemmer fra disse lande er skabt. I begge lande har jeg aflagt officielle besøg som en del af forberedelsen.
- Over for Kommissionen har jeg personligt haft succes med at arbejde for etableringen af et samtaleforum for civilsamfundet med Kroatien. Dette var vigtigt, da de traktatmæssige forbindelser med dette land ikke tager højde for et blandet rådgivende udvalg.
- Latinamerika* Det af EØSU organiserede møde for civilsamfund inden Wien-topmødet EU-Latinamerika/Caribien 2006 samlede i april 2006 ledende organisationer fra regionens civilsamfund. Også her var jeg inviteret til det efterfølgende topmøde for stats- og regeringscheferne for personligt at præsentere resultaterne af vort arbejde.
- Asien* Set i lyset af den geopolitiske udvikling bliver vores forbindelser til civilsamfundet i det asiatiske område stadig mere dynamiske.
- Rundbordsamtalerne EU-Indien som forbillede for Kina* Jeg har arbejdet hårdt for, at succesprojektet med rundbordsamtalerne EU-Indien kan danne forbillede for en rundbordsamtale EU-Kina. Forberedelserne er godt på vej – rundbordsdialogen EU-Kina forventes at afvikle sit første møde i næste mandatperiode.
- Japan* EU-Japan-året 2005 var for mig anledning til at knytte en tættere kontakt til det organiserede civilsamfund hos denne for EU så vigtige handelspartner. Dette førte til, at Kommissionen bad om en sonderende udtalelse.

3. Arbejdsmetoder

For at kunne levere et relevant stykke arbejde i såvel tematisk som tidsmæssig henseende, var det nødvendigt med en modernisering af EØSU's arbejdsmetoder.

***Elektroniske medier –
forenkling og
modernisering***

Generalsekretariatet har fulgt min anmodning og taget vigtige skridt i retning af en sammenkobling af såvel intern som ekstern kommunikation ved hjælp af en øget brug af elektroniske medier. Elektroniske nyhedsbreve og et helt nyt koncept for EØSU-hjemmesiden har skabt dynamik i informationstilgangen. Særligt glæder jeg mig over projektet med hjemmesiden til rundbordssamtalerne EU-Indien, som vi har etableret i et samarbejde med vore indiske partnere.

Med henblik på en forenkling af de interne sagsgange blev der i min mandatperiode nedsat en intern arbejdsgruppe under personlig ledelse af generalsekretæren – arbejdsgruppen har bidraget afgørende til en optimering og modernisering af de daglige arbejdsgange.

***Prioriteter og
ressourceforbrug***

Det var dog ikke kun de tekniske, men også de politiske forudsætninger for et mere effektivt udvalgsarbejde, der måtte skabes. Diagnosen var klar: Ikke-aktuelle udtalelser skader udvalgets omdømme. Behandlingen var ligeledes klar: målrettet udnyttelse af de eksisterende ressourcer ved at koncentrere sig om det væsentlige.

***Grundlæggende
ændringer***

Selvom mange kolleger var enige i denne analyse, var vejen frem vanskelig. Jeg endte dog med at opnå to vigtige gennembrud, der for fremtiden vil gøre det nemmere at sikre en koncentration om det væsentlige.

***Præsidiæafgørelser om
forenkling og opstramning***

Først vedtog præsidiet ad-hoc-arbejdsgruppens rapport (Wilkinson-rapporten) om arbejdsmetoder og traf vigtige gennemførelsesbestemmelser. Blandt andet blev udtalelsernes format og maksimale længde fastlagt på bindende vis. Sektionspræsidierne får tildelt en større rolle i afgørelse om, hvad der er vigtigt og uvigtigt.

*Ændring af
Forretningsordenen*

Den dermed forbundne ændring af forretningsordenen fuldstændiggjorde mulighederne for en rationalisering af arbejdet. Den for mig mest enkle og effektive foranstaltning kunne jeg desværre ikke finde opbakning til: nemlig muligheden for simpelthen ikke at komme med en udtalelse om emner, hvor vi ikke kan skabe en merværdi. Dog er den øgede brug af ordførere uden studiegruppe et vigtigt skridt i den rigtige retning: udtalelser uden specifik merværdi kan dermed behandles efter den forenkede procedure.

Vejen er banet

Med denne pakke af betydelige ændringer i arbejdsgangene har udvalget ved udgangen af min mandatperiode alle muligheder for at kunne holde trit med udviklingen. Nu afhænger det af den politiske vilje til at fastlægge prioriteter – og dette inkluderer en bevidst nedprioritering af det uvæsentlige. For fremtiden er der ingen undskyldning for at træffe beslutning om udarbejdelse af ikke-aktuelle udtalelser.

Kommunikationsstrategi

Den forstærkede koncentration om aktuelle emner er også en vigtig del af vores kommunikationsstrategi. Denne strategi, som blev udarbejdet i den forudgående mandatperiode, er blevet gennemført skridt for skridt. Resultaterne har ikke ladet vente på sig: Medieanalyser fra de sidste to år viser en klar stigning i udvalgets synlighed.

***Faser uden for
lovgivnings processen***

En yderligere bestanddel af mit arbejdsprogram har været ideen om at udvide udvalgets aktiviteter til at omfatte faserne før og efter lovgivningsprocessen. Set i lyset af ”Better Legislation”-initiativet er dette faldet i god jord hos rådsformandskaberne. Den relevante rapport fra september 2005 er retningsgivende for vore yderligere bestræbelser – her ligger et stort potentiale.

4. FORBINDELSER TIL ANDRE INSTITUTIONER OG STRATEGISKE PARTNERE

Uden samarbejdsvillige partnere ville vi ikke kunne have nået mandatperiodens resultater. Derfor var styrkelsen af de strategiske partnerskaber den 3. søjle i mit arbejdsprogram.

Europa-Kommissionen

En første væsentlig succes var samarbejdet med Kommissionen:

Samarbejdsprotokollen

I november 2005 kunne jeg byde kommissionsformand BARROSO velkommen hos EØSU til undertegnelse af en ny samarbejdsprotokol. Derefter præsenterede jeg – en mediepremiere – dette dokument sammen med kommissær WALLSTRÖM i Berlaymont-bygningen. Protokollen stiller meget ambitiøse krav til vores samarbejde med Kommissionen og er en reel opgradering af vores rolle som institutionel partner.

Sonderende udtalelser Samarbejde, meningsudvekslinger

Protokollen fik allerede under min mandatperiode et konkret indhold.

Antallet af sonderende udtalelser og fælles høringer er steget betydeligt.

Også den direkte meningsudveksling med Kommissionen er blevet klart intensiveret: Formanden, José-Manuel Barroso og næstformanden, Margot Wallström har i min tid som formand begge besøgt vores plenum to gange; på andre plenarforsamlinger, gruppemøder og konferencer har vi haft besøg af andre kommissionsmedlemmer.

Europa-Parlamentet

Efter mine direkte kontakter med Parlamentets formand, Josep Borrell, fulgte gentagne invitationer til at deltage i formandskonferencen. Disse møder gav anledning til sonderende udtalelser efter anmodning fra EP. Alligevel ligger der meget uudnyttet potentiale i vores samarbejde med Europa-Parlamentet. Dette potentiale kan kun udnyttes ved løbende at tage kontakt på arbejdsniveau. Her venter en stort indsats i næste mandatperiode.

EU-Rådet

I forholdet til Rådet viste den politiske strategi med fastlæggelse af prioriteter sig at have succes. Min mandatperiode kunne fremvise en ny kvalitet i anerkendelsen på højeste europæiske beslutningsniveau: for første gang fik EØSU et direkte mandat fra Det Europæiske Råd. Denne premiere fra forårstopmødet i 2005 havde glædelige konsekvenser: mandatet vedrørende Lissabonstrategien blev fornyet et år senere, et yderligere mandat vedrørende bæredygtighedsstrategien fulgte i juni 2006.

Kontakt med formandskabet

Også mine bestræbelser på en tættere kontakt til de siddende EU-rådsformandskaber gav synlige resultater. Under samtlige formandskaber i min mandatperiode fik jeg lejlighed til forberedende samtaler med stats- og regeringscheferne, samt regeringsmedlemmer.

Samarbejde, sonderende udtalelser, topmødeinvitationer

Fælles arrangementer med aktiv deltagelse af ministre fra formandslandene blev regelen. Antallet af sonderende udtalelser efter anmodning fra rådsformandskabet steg betydeligt i min mandatperiode: ingen af formandslandene gav os under 3 mandater, Østrig sågar 4.

Særligt glædelige var de vigtige præcedens-tilfælde, hvor EØSU-formanden blev inviteret til officielle topmøder som EUROMED-topmødet i Barcelona 2005 og topmødet EU-Latinamerika/Caribien i Wien 2006. Også på trepartsmødet i anledning af det uformelle råd for sociale spørgsmål og beskæftigelse i Helsingfors i 2006 fik EØSU for første gang lejlighed til udførligt at præsentere sine synspunkter.

Nationale økonomiske og sociale råd

Samarbejdet med netværket af nationale økonomiske og sociale råd er blevet stærkt dynamisk. Et godt eksempel er samarbejdet vedrørende Lissabonstrategien, som konsekvens af de på hinanden følgende rådsmandater. Samarbejdet vil blive uddybet og tematisk udvidet i næste mandatperiode.

Regionsudvalget

Forholdet til Regionsudvalget er blevet klart forbedret. Gensidige formandsinvitationer til vigtige begivenheder er blevet normen. Med min formandskollega har jeg ligeledes aftalt de første konkrete tiltag til et indholdsmæssigt samarbejde om fælles hovedemner. En regelmæssig kontakt mellem formændene skal også nedfældes i samarbejdsaftalen, hvis nyforhandling er forestående.

Arbejdsmarkedets parter på europæisk niveau

Forbindelserne til arbejdsmarkedets parter på europæisk niveau har desværre fortsat været begrænset til et fortrinsvist punktuelt samarbejde, først og fremmest om konferencer. Jeg vil særligt gøre opmærksom på det meget omtalte seminar vedrørende 20-årsdagen for „Val Duchesse“, som i april 2005 samlede aktører fra dengang og nu til en fælles refleksion over fremtiden for den sociale dialog.

***Europæiske
civilsamfundsorganisationer:
Kontaktgruppen***

Der har været en glædelig udvikling i vores samarbejde med civilsamfundets andre organisationer og netværk.

Som personlig „arv“ anser jeg først og fremmest de mange aktiviteter i vores kontaktgruppe til det europæiske organiserede civilsamfund: disse nævnes også specifikt i samarbejdsprotokollen med Kommissionen. Dette innovative partnerskabsinstrument har bestået sin ilddåb – for eksempel i arbejdet med de fælles aktiviteter vedrørende Lissabon-strategien - og instrumentet bør anvendes endnu mere intensivt i næste mandatperiode.

ILO

I december 2005 underskrev jeg sammen med generaldirektør SOMAVIA fra den Internationale Arbejdsorganisation en samarbejdsprotokol, der skal strukturere vort samarbejde bedre og gøre det mere synligt for omverdenen. EØSU og ILO har så mange fælles mål, at der her ligger et særligt synergipotential.

ECOSOC/FN

I 2006 aflagde jeg et besøg hos FN's ECOSOC i New York, for at få en lignende aftale i stand. Reaktionen var positiv – formand Hachani og jeg har i mellemtiden fulgt de gensidige invitationer til plenarmøder og med en officiel brevveksling har vi taget de formelle skridt med henblik på et tættere samarbejde.

AICESIS

Vores tilknytning til sammenslutningen af nationale økonomiske og sociale råd og tilsvarende institutioner (AICESIS) har jeg ligeledes intensiveret i denne mandatperiode: vores styrkede indholdsmæssige indsats blev udbygget af en præsidiebeslutning om at starte forhandlinger om et fuldgyldigt medlemskab med særstatus.

5. KONKLUSION

Kontinuitet

I løbet af de sidste to år har jeg nået de væsentlige mål, som jeg havde sat mig. Succesen på områderne „fastlæggelse af prioriteter – moderne arbejdsmetoder – strategiske partnere” kunne basere sig på mine forgængeres indledende arbejde. Denne kontinuitet er et vigtigt grundlag for vores succes. Desto vigtigere er det for mig at kunne videregive et ”velordnet hus”.

Kultur

En ægte innovation i udvalgets liv er i hvert fald mit personlige ansvar: det er understregningen af kultur som værende –ifølge udvalgets definition – ”at bekende sig til fælles værdier”. Kultur som en proces, der bestemmer vores hverdag, har været en identitetsgivende rød tråd i denne mandatperiode.

Det har glædet mig, at de første initiativer som de kulturelle aftener, udstillinger og koncerter har fundet opbakning hos kollegerne og i huset. Et særligt godt eksempel er udvalgets nye gavebog, som har været et ægte fælles projekt for en stor medlemskreds, og som giver EØSU et nyt kulturelt visitkort.

Hovedmål

De følgende hovedmål for udvalgets arbejde i min 2-årige mandatperiode kunne vi nå ved i fællesskab at realisere mit arbejdsprogram:

1. Udvalget forhøjede sin troværdighed ved at være mere selektiv i sit arbejde og i valget af sine perspektiv-analyser og udtalelser
2. Udvalget blev en hovedaktør i kampagnen „Communicating Europe“.
3. Udvalgets synlighed udadtil blev forbedret gennem en passende kommunikation og en styrkelse af medlemmernes rolle.
4. Udvalget skabte mere åbenhed omkring sit arbejde.
5. Som institutionel partner i den civile dialog kunne udvalget yde sit bidrag til udviklingen af deltagelsesdemokratiet på europæisk niveau.

Det samlede resultat er summen af de anstrengelser, der er blevet gjort under de nævnte enkeltmål: udvalget kunne ved at realisere sit arbejdsprogram øge sin synlighed, accepten af udvalget og sin betydning.

Alle disse initiativer er dog „work in progress“ – selv om vi kan være stolte af det vi har opnået, har vi ingen grund til at hvile på laurbærrerne. Jeg giver min efterfølger et godt grundlag og vigtige nye tiltag at arbejde videre med. Samtidig overtager min efterfølger dog også nogle ikke-færdigbehandlede udfordringer fra mit arbejdsprogram:

- Prioriteringen med hensyn til valget af emner har vist sit værd – nu skal prioriteringen være en fast integreret del af arbejdsgrundlaget.
- Moderniseringen af medlemmernes mandatvilkår er kun delvist gennemført – på visse områder er der stadig behov for ændringer.
- Forholdet til Europa-Parlamentet kan udbygges.

Da vi i disse to år har brugt så meget tid på at overveje og udforme Europas fremtid, må det være passende her til slut at komme med et citat fra en af EU's grundlæggere. Jean Monnet sagde i maj 1954: *„Vi har kun valget mellem de ændringer, som overgår os, og de ændringer, som vi bevidst har stræbt efter og virkeliggjort”*¹

Jeg er gået efter mange bevidste ændringer, og det glæder mig, at udvalget har bakket op om dette valg.

Succesen har givet os ret.

Jeg gerne vil derfor endnu engang hjerteligt takke alle, medlemmer såvel som medarbejdere, for samarbejdet.

Jeg ønsker min efterfølger og os alle held og lykke med næste mandatperiode.

¹ « Nous n'avons que le choix entre les changements dans lesquels nous serons entraînés et ceux que nous aurons su vouloir et accomplir »